

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ
ДО АУДИТОРНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
З АУДИТУ
для студентів заочної форми навчання

Харків 2016

Автори: Немченко А.С.,
Назаркіна В.М.,
Чернуха В.М.,

Методичні рекомендації для самопідготовки студентів до аудиторної контрольної роботи з аудиту : для студентів спеціальностей «Економіка підприємства», «Маркетинг» заочної форми навчання.

У методичних рекомендаціях наведено перелік теоретичних питань, тестів та ситуаційних завдань з аудиту, які будуть використовуватися під час проведення контрольних заходів (аудиторного контролю самостійної роботи студентів), також наведено перелік рекомендованої літератури і корисні інтернет-посилання.

Контрольні питання

1. Поняття аудиту та його сутність.
2. Класифікація організаційних форм і видів господарського контролю.
3. Система господарського контролю України.
4. Причини необхідності існування аудиту як незалежного контролю.
5. Користувачі обліково-економічної інформації та результатів роботи аудитора.
6. Історичні аспекти розвитку незалежного фінансового контролю.
7. Відмінність аудиту від інших форм контролю.
8. Зміст і функції аудиторського контролю.
9. Об'єкти аудиту.
10. Методи аудиту
11. Основні принципи аудиту (етичні й методологічні).
12. Зовнішній (незалежний) і внутрішній аудит.
13. Добровільний (ініціативний) і обов'язковий аудит.
14. Класифікація аудиторських послуг
15. Законодавче і нормативне регулювання аудиторської діяльності в Україні.
16. Аудиторська Палата України як орган управління аудиторською діяльністю.
17. Міжнародні стандарти аудиту.
18. Порядок одержання дозволу на здійснення аудиторської діяльності.
19. Аудиторська фірма як суб'єкт аудиту. Організаційна структура, штат.
20. Порядок створення й реєстрації аудиторських фірм.
21. Права й обов'язки суб'єктів аудиторської діяльності.
22. Відповідальність аудитора
23. Планування аудиторської діяльності
24. Попереднє обстеження
25. План і програма аудиту
26. Етапи аудиторської перевірки

27. Порядок укладання договору
28. Структура та зміст договору
29. Фактична перевірка та спостереження в аудиті.
30. Документальна перевірка в аудиті.
31. Опитування та підтвердження в аудиті.
32. Сутність вибіркового дослідження в аудиті.
33. Аудиторський ризик та його складові.
34. Оцінка рівня суттєвості в аудиті.
35. Поняття аудиторських доказів та вимоги до них.
36. Види аудиторських доказів та їх класифікація.
37. Джерела та процедури одержання аудиторських доказів.
38. Робочі документи аудитора.
39. Етапи аудиторської перевірки.
40. Документальне оформлення результатів аудиторських перевірок.

Тести

1. Поняття "аудит" й "ревізія":

- а) тотожні;
- б) різні.

2. Аудит:

- а) функція управління діяльністю економічних суб'єктів;
- б) метод здійснення позавідомчого фінансового контролю;
- в) основний засіб контролю діяльності підприємницьких структур.

3. Основною метою аудита є:

- а) виправлення всіх помилок в обліку й звітності;
- б) виявлення шахрайства й помилок в обліку й звітності;
- в) встановлення достовірності фінансової звітності та відповідності нормативним актам.

4. Термін "аудитор" походить від латинського дієслова "аудиторі", що означає:

- а) перевіряти;
- б) чути, вислухувати, слухати;
- в) засвідчувати.

5. Історичною батьківщиною аудита є:

- а) Росія;
- б) Англія;
- в) Франція;
- г) США.

6. Потреба в аудиті викликана:

- а) необхідністю одержання інформації для управління;
- б) залежністю наслідків прийнятих рішень від якості інформації;
- в) необхідністю підтвердження достовірності й правдивості фінансової звітності.

7. Основна мета аудиторської перевірки:

- а) виявити порушення у веденні бухгалтерського обліку;
- б) дати позитивний аудиторський висновок;
- в) установити достовірність звітності й відповідність зроблених клієнтом фінансових і господарських операцій нормативним актам, що діють в Україні;
- г) визначити фінансову стійкість підприємства;
- д) установити можливі факти шахрайства.

8. Багато професій мають подібні критерії, але аудиторська володіє таким, котрий відрізняє її від більшості інших професій. Цей критерій:

- а) загальна компетентність;
- б) належна професійна сумлінність;
- в) незалежність;
- г) володіння технічними професійними прийомами.

9. Обов'язковий аудит - це:

- а) аудит за рішенням керівництва економічного суб'єкта;
- б) аудит за рішенням зборів акціонерів;
- в) аудиторська перевірка, передбачена законодавством України

10. Сутність аудита полягає в:

- а) перевірці ведення бухгалтерського обліку й складання звітності;
- б) наданні допомоги в розрахунку податків і консультуванні по фінансових і правових питаннях.

11.Завдання аудитора:

- а) виявити й запобігти помилці;
- б) надати допомогу керівництву в підготовці фінансової звітності;
- в) перевірити бухгалтерську звітність і виразити думку про її достовірність.

12.Перед органом, що перевіряє, поставлене завдання встановити повноту й своєчасність здійснення розрахунків з бюджетом по ПДВ. Дана перевірка здійснюється:

- а) аудиторською фірмою;
- б) материнською компанією;
- в) податковою інспекцією;
- г) органами соціального страхування.

13.Чи можливо проведення аудиторської перевірки органів державної влади й управління, органів місцевого самоврядування:

- а) аудит поширюється тільки на комерційні структури, державні органи перевіряються Держфінінспекцією;
- б) так, це передбачено законом "Про аудиторську діяльність";
- в) так, тільки законом "Про аудиторську діяльність" це не передбачено.

14.Поточний контроль за здійсненням економічної політики і якістю управління підприємством – це:

- а) внутрішній аудит;
- б) зовнішній аудит.

15.Обов'язковий аудит проводиться:

- а) у випадках, установлених законодавством;
- б) за рішенням економічного суб'єкта;
- в) з доручення фінансових або податкових органів.

16.Відмінність внутрішнього аудита від зовнішнього в:

- а) методах перевірки;
- б) об'єктах перевірки;
- в) організації роботи й звітності.

17.Ініціативний аудит проводиться за рішенням:

- а) уповноваженого органа держ. регулювання аудиторської діяльності;
- б) економічного суб'єкта.

18.Чи може проводити перевірку аудитор, що є засновником підприємства, що перевіряється:

- а) може, якщо є відповідна ліцензія;
- б) може;
- в) не може.
- г) у випадках, установлених законодавством

19.Аудиторська діяльність в Україні регулюється:

- а) державою;
- б) суспільними професійними аудиторськими організаціями;
- в) договорами на надання аудиторських послуг.

20. До атестації на право займатися аудиторською діяльністю допускаються особи:

- а) що мають вищу технічну освіту та стаж роботи як аудитор 5 років;
- б) що мають вищу економічну освіту і стаж роботи зі спеціальності 3 роки;
- в) що мають середню спеціальну (економічну або юридичну) освіту й стаж роботи як аудитор не менш 5 років;
- г) що мають вищу економічну або юридичну освіту й безперервний стаж роботи як аудитор (ревізор, бухгалтер, економіст) не менш 3 років.

21.Розробка стандартів аудиторської діяльності покладена на:

- а) уповноважений орган державного регулювання аудиторської діяльності;
- б) учбово-методичні центри по переліку, затвердженому КМУ.

22.Державне регулювання аудиторської діяльності в Україні здійснюють:

- а) професійні аудиторські об'єднання;
- б) Міністерство фінансів України;

- в) Аудиторська палата України;
- г) Держфінінспекція.

23. Кваліфікаційний атестат аудитора видається строком на:

- а) п'ять років;
- б) один рік;
- в) три роки;
- г) безстроково.

24. Фізична особа (громадянин України):

- а) не може займатись аудиторською діяльністю;
- б) може займатись аудиторською діяльністю після реєстрації як приватний підприємець;
- в) може займатись аудиторською діяльністю після отримання сертифіката аудитора та реєстрації як приватний підприємець та як суб'єкт аудиторської діяльності.

25. Для здійснення банківського аудиту:

- а) необхідно одержати спеціальний дозвіл;
- б) досить ліцензії на здійснення загального аудита;
- в) аудит банків не здійснюється.

26. Метою сертифікації аудиторів є:

- а) перевірка кваліфікації осіб, що претендують на заняття аудиторською діяльністю;
- б) забезпечення контролю держави за дотриманням вимог законодавства, пропонованих до аудиторської діяльності;
- в) реєстрація осіб, що претендують на заняття або вже займаються аудиторською діяльністю.

27. Аудитор, здійснивши перевірку й передавши аудиторський висновок клієнтові, відмовився передати йому відомості про нормативні акти, на яких ґрун-

тувалися зауваження й висновки. Він послався на те, що ця робота не була передбачена договором на аудиторську перевірку. Оцініть його дії:

- а) аудитор неправий, слід було у договорі з клієнтом чітко оговорити форму і зміст документації за результатами аудиту;
- б) закон "Про аудиторську діяльність" не дає права клієнтові одержувати таку інформацію;
- в) аудитор зобов'язаний надавати клієнтові таку інформацію.

28. Аудиторські фірми можуть створюватись у таких організаційно-правових формах:

- а) будь-яких, передбачених законодавством України;
- б) будь-яких, крім закритих акціонерних товариств;
- в) будь-яких, крім відкритих акціонерних товариств;
- г) будь-яких, крім виробничих кооперативів.

29. Економічний суб'єкт запросив аудитора для перевірки достовірності звіту за звітний період. Чи вправі аудитор звертатися до клієнта за інформацією, що виходить за рамки звітного періоду:

- а) аудитор перевіряє тільки те, що просить клієнт;
- б) так, звичайно, це вирішує аудитор виходячи з обставин перевірки;
- в) якщо аудитор не брав на себе таких зобов'язань, робити цього не треба.

30. У спірній ситуації міра провини й відповідальності аудитора перед клієнтом визначається:

- а) судом;
- б) договором про аудиторську перевірку;
- в) податковою інспекцією.

31. Аудиторові надана можливість самостійно визначати форми і методи аудиту:

- а) у жодному разі, це визначається нормативними актами України;
- б) форми й методи аудита визначає керівництво аудиторської організації;

в) так, це його право.

32. При інвентаризації коштів у касира в ході аудиторської перевірки була виявлена недостача великої суми коштів. Дії аудитора:

- а) відсторонити касира від роботи, дати негативний аудиторський висновок;
- б) повідомити про недостачу керівництво підприємства, залежно від дій керівництва й матеріальності статті "Каса" у фінансовій звітності приймати рішення про аудиторський висновок;
- в) дати негативний висновок і передати матеріали в правоохоронні органи.

33. Аудитор у договорі на аудиторську перевірку повідомив клієнта, що в силу особливості аудита будь-яке перекручування фінансової звітності може бути їм у ході перевірки не виявлено. Чи звільняє це аудитора від відповідальності при виникненні конфліктної ситуації:

- а) так, адже він попереджав;
- б) ні;
- в) так, але за умови, що керівництво економічного суб'єкта письмово підтвердить свою згоду з таким підходом.

34. У договорі на проведення аудиту на вимогу аудиторської фірми зафіксовано наступний пункт: "Аудитор й аудиторська фірма не несуть матеріальної відповідальності за достовірність аудиторського висновку". Оцініть ситуацію:

- а) якщо клієнт не заперечує, все правильно;
- б) відповідальність аудиторів визначається договором, отже, все вірно;
- в) це суперечить діючим нормативним актам і суті аудита.

35. В обов'язки аудитора неодмінно входить видача клієнтові позитивного аудиторського висновку за результатами перевірки:

- а) ні, це визначається результатом перевірки: аудитор може відмовитися від видачі висновку;
- б) так, це записано в законі "Про аудиторську діяльність";
- в) залежно від тексту договору на аудиторську перевірку.

- 36.** Аудиторська фірма вирішила суміщати аудиторський бізнес із бізнесом у сфері нерухомості. Чи є обмеження в цій області:
- а) ні, аудит – це різновид звичайного підприємництва;
 - б) таке сполучення заборонене;
 - в) для операцій з нерухомістю обмежень для аудиторів немає.
- 37.** В ході проведення аудиту фінансової звітності аудитор установив факт незаконних операцій, які спричинять у найближчому майбутньому банкрутство підприємства. Як повинен діяти аудитор?
- а) розірвати договір;
 - б) розірвати договір і повідомити у відповідні органи;
 - в) провести аудиторську перевірку та видати відповідний аудиторський висновок.
- 38.** Аудиторів відмовлено в наданні додаткової інформації (роз'яснень). У цьому випадку аудитор:
- а) розірве договір;
 - б) дасть безумовний позитивний висновок;
 - в) дасть умовно-позитивний висновок.
- 39.** Чи зобов'язаний аудитор повідомляти податковим органам про виявлені в ході перевірки порушення податкового законодавства:
- а) зобов'язаний на вимогу податкових органів;
 - б) не зобов'язаний;
 - в) зобов'язаний за результатами перевірки організації.
- 40.** Чи має право аудиторська фірма проводити аудиторську перевірку на підприємстві, якому вона надає послуги з відновлення бухгалтерського обліку:
- а) ні;
 - б) так;
 - в) так, за дозволом Аудиторської палати України.

- 41.** Чи мають право аудиторські фірми займатися якою-небудь іншою підприємницькою діяльністю, крім аудиторської:
- а) мають, якщо це обговорено в уставі;
 - б) так;
 - в) ні.
- 42.** Оплата аудиторських послуг здійснюється:
- а) на підставі ставок, затверджених Кабінетом міністрів України;
 - б) за домовленістю із клієнтом на підставі розцінок, установлених аудиторською фірмою (аудитором);
 - в) за домовленістю із клієнтом, але не вище ставок, затверджених КМУ.
- 43.** Хто визначає форми й методи проведення аудиторських перевірок:
- а) Міністерство фінансів України;
 - б) Рада по аудиторській діяльності;
 - в) аудиторська фірма.
- 44.** Аудиторські фірми (аудитори) відповідно до закону "Про аудиторську діяльність" мають наступні права:
- а) самостійно визначати форми й методи аудиторської перевірки;
 - б) накладати адміністративні штрафи на керівника й головного бухгалтера організації;
 - в) залучати на договірній основі до участі в аудиторській перевірці експертів;
 - г) відмовитися від проведення аудиторської перевірки у випадку непередставлення необхідної документації;
 - д) відмовитися від подання аудиторського висновку у випадку встановлення фактів недостовірності звітності;
 - е) перевіряти наявність коштів, цінних паперів і матеріальних цінностей;
 - ж) доводити до відома податкової інспекції всі факти виявлення порушень і зловживань;

з) вимагати від керівника організації, що перевіряється, відсторонення від займаних посад працівників, що допустили помилки у веденні обліку й складанні звітності;

і) вилучати у встановленому порядку первинні документи й облікові реєстри по фактах установлених порушень і зловживань.

45. Чинність Свідоцтва про включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності може бути припинено у разі:

а) виявлення фактів надання недостовірної інформації для внесення до Реєстру;

б) неподання до АПУ у встановлений строк звіту про аудиторську діяльність;

в) видачі безумовно позитивного висновку;

г) недотримання вимог чинного законодавства України, рішень АПУ, положень МСА при здійсненні аудиторської діяльності.

46. Реєстрацію суб'єктів аудиторської діяльності в Україні здійснює:

а) Аудиторська палата України;

б) Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України;

в) Спілка аудиторів України.

47. При укладанні договору на надання аудиторських послуг допускаються:

а) родинні відносини аудитора з керівництвом (власником) організації-клієнта;

б) участь аудитора в бізнесі організації-клієнта;

в) незалежні взаємини аудитора й організації-клієнта;

г) виконання аудита за замовленням конкурента організації-клієнта.

48. Чим або ким визначається період, за який здійснюється аудиторська перевірка:

а) економічним суб'єктом;

- б) договором на проведення аудиторської перевірки;
- в) аудитором залежно від обставин.

49. План аудиту розробляється:

- а) керівником аудиторської фірми;
- б) керівництвом економічного суб'єкта;
- в) аудитором, що здійснює перевірку;
- г) план затверджений Міністерством фінансів.

50. Планування аудиту насамперед необхідне:

- а) для визначення гонорару аудитора;
- б) для визначення проблемних областей бізнесу клієнта й впливу цих проблем на час і вибір аудиторських процедур;
- в) для визначення кількості фахівців, які будуть зайняті в аудиті;
- г) для ознайомлення з результатами попереднього аудита.

51. Документальний аналіз інвентаризаційної відомості є методом аудиторської перевірки на відповідність фінансової звітності критерію:

- а) права;
- б) фактичної наявності;
- в) повноти;
- г) усім переліченим.

52. Чи має право аудитор самостійно визначати форми і методи аудиту?

- а) ні в якому разі, це визначається нормативними актами України;
- б) форми і методи аудиту визначає керівництво суб'єкта перевірки;
- в) так, це його право.

53. Методи аудиторської перевірки — це:

- а) організація перевірки документів і записів;
- б) система прийомів і способів, що використовуються для одержання аудиторських доказів;

в) система прийомів і способів бухгалтерського обліку.

54. Яке з нижченаведених тверджень невірно:

- а) статистична вибірка змінює вимоги до довільної вибірки;
- б) вибірка при здійсненні аудита проводиться з метою скорочення обсягу робіт;
- в) результати аналізу вибіркової сукупності екстраполюються на генеральну сукупність.

55. Які з нижченаведених тверджень вірні:

- а) обсяг вибірки залежить від рівня ризику невиявлення;
- б) обсяг вибірки не залежить від рівня істотності;
- в) результати аналізу вибіркової сукупності екстраполюються на генеральну сукупність.

56. Якщо аудитор хоче перевірити операції по покупках на повноту, то яка з даних вибірових сукупностей дасть йому найбільшу впевненість:

- а) вибірка по документах на оплату, звірена з актом приймання товарів;
- б) вибірка по актах приймання товарів, звірена з рахівницями-фактурами на покупки;
- в) вибірка по документах на одержання товарів, звірена із замовленнями.?

57. Суттєвість в аудиті — це:

- а) ступінь неправильного відображення даних обліку і звітності, що перекручують сутність фінансових і господарських операцій;
- б) гранично припустимий рівень можливого перекручення окремої статті чи показника фінансової звітності;
- в) попередня оцінка ймовірності перекручень звітності

58. На якому етапі перевірки використовується поняття суттєвості?

- а) при виборі клієнта;
- б) при укладанні договору на проведення аудиту;

в) під час оцінки отриманих у ході перевірки доказів при підготовці аудиторського звіту

59.Аудиторський ризик оцінюється:

- а) на підставі судження аудитора про прийнятну ймовірність невиявлених суттєвих помилок у фінансовій звітності після проведення аудиту;
- б) на підставі фінансового становища економічного суб'єкта, що піддається аудиторській перевірці;
- в) за максимально припустимим розміром помилкової суми, що може бути у фінансовій звітності, без введення в оману користувачів.

60.Аудиторський ризик:

- а) ризик невиявлення в ході аудиторської перевірки істотних помилок і перекручувань у фінансовій звітності підприємства, що перевіряється;
- б) ризик нежиттєздатності бізнесу клієнта аудитора.

61.Аудиторський ризик - це:

- а) імовірність невиявлення помилок системою внутрішнього контролю;
- б) імовірність невиявлення суттєвих помилок у процесі проведення вибіркової перевірки;
- в) імовірність складання неправильного висновку про перевірену фінансову звітність;
- г) ризик, притаманний бізнесу клієнта, зумовлений характером і умовами діяльності організації.

62.Ризик невиявлення – це:

- а) небезпека невиявлення помилок системою внутрішнього контролю;
- б) небезпека складання невірної висновку про результати фінансової звітності;
- в) небезпека, що виконувані аудитором процедури перевірки не виявлять істотних помилок.

63.Встановіть, чи вірне дане твердження:

- а) внутрішній ризик може бути знижений у результаті аудиторської перевірки;
- б) діяльність керівництва організації-клієнта впливає на внутрішній ризик;
- в) внутрішній ризик змінюється залежно від виду діяльності клієнта;
- г) аудитор може знизити ризик при контролі шляхом внесення пропозицій по вдосконаленню системи внутрішнього контролю (у листах керівництву);
- д) якщо внутрішній і контрольний ризики низькі, то аудитор може знизити ступінь деталізації перевірки;
- е) ризик невиявлення перебуває на тому самому рівні для всіх областей перевірки – циклу покупок, реалізації й ін.

64. Встановіть, чи вірне дане твердження:

- а) рівень аудиторського ризику визначає рівень ризику бізнесу;
- б) ризик внутрішнього контролю знижується при наявності структури внутрішнього аудита;
- в) якщо ризик бізнесу низький, то аудитор не може зменшити обсяг вибірки.

65. Встановіть, чи вірне дане твердження:

- а) організація бухгалтерського обліку й контролю впливає на ризик контролю;
- б) бухгалтерська звітність не може бути вірна на 100%;
- в) якщо ризик бізнесу й ризик внутрішнього контролю високі, те високий і ризик невиявлення.

66. Кінцевою метою аналізу ризиків є оцінка:

- а) аудиторського ризику;
- б) ризику бізнесу;
- в) ризику невиявлення;
- г) ризику внутрішнього контролю.

67. Ризик бізнесу (власний ризик):

- а) розраховується за формулою;

- б) визначається на основі тестування;
- в) встановлюється за домовленістю між клієнтом і аудиторською фірмою;
- г) розраховується за формулою або визначається на основі тестування..

68. Аудиторський ризик:

- а) розраховується за формулою;
- б) визначається на основі тестування;
- в) встановлюється за домовленістю клієнта з аудиторською фірмою;
- г) розраховується за формулою або визначається на основі тестування.

69. Які з перелічених тверджень правильні:

- а) обсяг вибірки залежить від рівня ризику;
- б) обсяг вибірки не залежить від рівня суттєвості;
- в) результати аналізу вибіркової сукупності екстраполюються на генеральну сукупність?

70. Модель аудиторського ризику застосовується на етапі:

- а) вибору клієнта;
- б) укладення договору;
- в) планування;
- г) тестування.

71. Яка з аудиторських процедур надасть найбільш точні докази права власності організації на автомобіль:

- а) перевірка договору про придбання транспортних засобів;
- б) одержання усного підтвердження від продавця автомобіля;
- в) перевірка фактичної наявності автомобіля.

72. Які докази мають найбільш високий ступінь надійності?

- а) отримані від третіх осіб;
- б) отримані від клієнтів на підставі зовнішніх даних;
- в) отримані від клієнтів на підставі внутрішніх даних;

г) зібрані самим аудитором на підставі бухгалтерських записів.

73. Який з перерахованих нижче доказів реальності дебіторської заборгованості є найбільш надійним?

- а) отриманий від керівника розрахункового відділу організації-клієнта;
- б) отриманий шляхом телефонного підтвердження;
- в) отриманий в результаті інвентаризації розрахунків.

74. Який метод одержання аудиторських доказів дозволяє простежити відбиття операції в обліку аж до того первинного документа, що повинен підтверджувати реальність і доцільність виконання цієї операції:

- а) перевірка документів;
- б) простежування;
- в) перевірка дотримання правил обліку окремих господарських операцій.

75. Чією власністю є документація, надана клієнтом аудиторіві;

- а) власністю клієнта;
- б) власністю аудитора.

76. Робоча документація може бути отримана від економічного суб'єкта або від інших осіб:

- а) так;
- б) ні.

77. Чи має право аудитор надавати робочу документацію податковим органам:

- а) так;
- б) ні.

78. Робоча документація повинна зберігатися в архіві аудиторської фірми не менш:

- а) одного року;
- б) трьох років;

в) п'яти років.

79. Чи потрібно отримати згоду клієнта на включення копій документів до складу робочої документації аудитора:

а) так;

б) ні.

80. Чи є конфіденційними відомості, що містяться у робочій документації:

а) так;

б) ні.

81. Аудиторський висновок про фінансову звітність клієнта є:

а) підтвердженням аудитором правильності і точності визначення всіх показників бухгалтерської і статистичної звітності;

б) актом перевірки фінансово-господарської діяльності;

в) думкою аудитора про достовірність звітності в усіх суттєвих аспектах;

г) рекомендаціями з усунення виявлених недоліків у веденні бухобліку;

д) думкою аудитора про достовірність бухгалтерської звітності (фінансової, податкової, статистичної).

82. Аудиторський звіт повинен бути адресований:

а) виконавчому органу, що здійснює управління економічним об'єктом;

б) головному бухгалтеру економічного суб'єкта;

в) фінансовому директору економічного суб'єкта;

г) голові місцевої податкової інспекції;

д) зборам акціонерів або засновникам економічного суб'єкта.

83. Аудиторський висновок подається в обов'язковому порядку аудитором:

а) тільки клієнту;

б) клієнту і місцевій податковій службі;

в) клієнту і всім користувачам фінансової звітності клієнта за їх вимогою;

г) клієнту і до Аудиторської палати.

84. Аудиторський висновок підписують:

- а) тільки керівник аудиторської фірми і аудитор, який очолював перевірку;
- б) особи, зазначені в п. 1, а також керівник організації-клієнта;
- в) особи, зазначені в п. 1, керівник і головний бухгалтер підприємства;
- г) тільки аудитор, включений до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності, який очолював перевірку;
- д) усі аудитори, які брали участь у перевірці, і текст висновку затверджується керівником аудиторської фірми.

85. Аудиторський висновок про фінансову звітність являє собою:

- а) інформацію про своєчасність і повноту сплати податків;
- б) відомості про фінансовий стан суб'єкта, що перевіряється;
- в) думку про достовірність фінансової звітності;
- г) думку аудитора про достовірність фін. звітності в усіх суттєвих аспектах.

86. Чи зобов'язане підприємство надати зацікавленим особам іншу підсумкову документацію за результатами аудиту?

- а) так (подається вся підсумкова документація);
- б) необов'язково;
- в) так (подається тільки частина підсумкової документації – аудиторський висновок);
- г) так, якщо надання передбачено договором на проведення аудиту.

87. Аудитору відмовлено в наданні додаткової інформації (пояснень). У цьому випадку аудитор:

- а) розірве договір на проведення аудиту;
- б) видасть безумовно-позитивний висновок;
- в) видасть умовно-позитивний висновок;
- г) видасть висновок за видом, відповідним рівню невпевненості або незгоди аудитора.

- 88.** Достовірність окремих форм річної фінансової звітності перевіряв асистент аудитора. Хто несе відповідальність за аудиторський висновок:
- а) аудиторська фірма (її директор);
 - б) виконавець;
 - в) аудитори, які уповноважені підписати висновок;
 - г) керівник підприємства, де проводилася перевірка.
- 89.** Хто несе відповідальність за достовірність фінансової звітності, перевіреної аудитором:
- а) аудитор;
 - б) керівник підприємства, де проводилася перевірка;
 - в) головний бухгалтер підприємства, де проводилася перевірка?
- 90.** Які процедури використовує аудитор для одержання аудиторських доказів?
- а) тести систем контролю;
 - б) процедури перевірки на суттєвість;
 - в) тести систем контролю та процедури перевірки на суттєвість;
 - г) аналітичні процедури

Ситуаційні завдання

1. Розгляньте наведені ситуації та вкажіть, чи порушуються принципи аудита. Відповідь обґрунтуйте.

1. Аудитор, що здійснював попередню перевірку ПАТ "Кит", надав інформацію про її результати аудиторів фірми "Акцент", що здійснює аудит цього року (без письмової згоди на це клієнта).
2. Аудиторська фірма «Акцент» призначила проводити аудит основних засобів на підприємстві "Норд" нового співробітника, що до цього часу самостійно не здійснював перевірки й не був стажистом в інших аудиторів.
3. Аудитор не повідомив керівникові підприємства про виявлені зловживання касира (і не відобразив їх у звіті) за умови, що той виправиться.
4. Аудитор склав аудиторський висновок на підставі даних внутрішнього аудиту.
5. Аудитор погодився не враховувати деякі недоліки роботи підприємства при складанні висновку у випадку підвищення його гонорару.
6. Аудитор погодився за додаткову плату допомогти виправити помилки бухгалтера до складання висновку.
7. Аудитор вимагав надати інформацію, що являє собою комерційну таємницю, посилаючись на неможливість зробити об'єктивний висновок.
8. Вивчаючи документи, аудитор побачив можливість примножити засоби клієнта, але не сповістив про це клієнтові
9. По закінченню аудита клієнт подарував аудиторіві коштовний подарунок у знак вдячності за оперативну роботу.
10. У результаті перевірки виявлені порушення законодавства, аудитор рекомендував клієнтові добровільно звернутися до слідчих органів.
11. Банк звернувся до аудиторської фірми із проханням викрити шахрайство одного зі своїх клієнтів. Аудиторська фірма погодилася виконати замовлення.

12. При попередньому обстеженні фірми-клієнта аудитор з'ясував, що попередній аудитор з якихось причин розірвав договір із цією фірмою. Він потребував від клієнта письмового пояснення й опитав попереднього аудитора.

2. Оцініть дії аудитора в конкретній ситуації.

У ході проведення аудиторської перевірки складу підприємства аудитором була встановлена недостача товарно-матеріальних цінностей на суму 150 грн. Про виявлену недостачу аудитор...

- 1) негайно повідомив керівників підприємства.
- 2) вирішив керівництву поки не повідомляти до з'ясування всіх обставин.
- 3) повідомив бухгалтерів підприємства й порадив списати недостачу за рахунок заробітної плати матеріально відповідальної особи Бойко Т.О.
- 4) нікому не повідомив через родинні відносини з Бойко Т.О.

3. Визначте, хто з перерахованих нижче громадян вправі претендувати на одержання кваліфікаційного сертифіката аудитора:

1. Громадянка України, що має вищу економічну освіту, працювала 2 роки на посаді головного бухгалтера.
2. Бухгалтер фірми "Юта", закінчив Гарвардський університет, досвід роботи – три роки стажистом бухгалтера в США.
3. Громадянка України, юрист зі стажем роботи 4 роки, 2 роки перебувала у відпустці по догляду за дитиною.
4. Громадянин України, вища освіта за фахом "Облік й аудит", стаж 10 років на посаді менеджера по продажах фірми "Вега".
5. Бухгалтер фірми "Лео", вища юридична освіта, 5 років стажу, півроку назад не склав іспит на одержання сертифіката аудитора.
6. Економіст, 5 років стажу в службі внутрішнього аудиту заводу "Промінь".

4. На підставі наведених даних визначте, чи мають право зазначені фірми займатися аудитом. Відповідь аргументуйте.

1. Виписка з Уставу й Установчого договору аудиторської фірми "Консалтинг". Діяльність фірми передбачає: 1) складання аналітичних таблиць; 2) ведення бухгалтерського обліку; 3) консультації з оподаткування.
2. Діяльність фірми "Аудит-М" передбачає: 1) аудит; 2) супутні аудиту роботи; 3) рекламну діяльність; 4) видання інструктивно-методичних матеріалів. Штат співробітників: аудитор, юрист, бухгалтер, два асистенти. Керівник фірми - юрист.
3. Діяльність фірми "Шанс" передбачає: 1) аудит; 2) консалтинг; 3) торгівля канцтоварами.
4. Діяльність фірми "Лука" передбачає: 1) аудит; 2) розробку програмного забезпечення; 3) науково-дослідницькі роботи. У фірмі працює один аудитор, що має кваліфікаційний сертифікат.
5. Діяльність фірми "Імпульс" передбачає: 1) аудит; 2) консультації з питань обліку й оподаткування; 3) юридичні консультації; 4) розробка бізнес-планів, 5) проведення професійних тренінгів.

5. Розгляньте ситуацію та дайте відповіді на наступні питання:

1. *Чи є провина аудитора в даній ситуації?*
2. *Чи несе відповідальність аудитор за недостовірний висновок?*
3. *Чи вправі банк претендувати на відшкодування аудитором заподіяної шкоди?*
4. *Які види відповідальності аудитора передбачені законодавством?*

Приватним аудитором було обстежено ТОВ "Шаг" і 12.02.2011 р. виданий позитивний висновок за результатами аудиту річної звітності. Згідно даним звітності підприємство є платоспроможним і рентабельним. Вивчивши звітність, підтверджену висновком аудитора, банк "Інвест" 20.02.2011р. видав підприємству короткострокову позику в сумі 400 тис. грн. У липні ТОВ "Шаг" збанкрутувало. При оформленні матеріалів про визнання ТОВ "Шаг" банкрутом була проведена перевірка аудиторською фірмою "Лука", у результаті чого стало відомо наступне: ТОВ "Шаг" станом на 01.07.2010 р. є банкрутом, а звітність, пі-

дтверджена попереднім аудитором, не відповідає даним бухобліку (при фактичних збитках на суму 350 тис. грн. у балансі показаний прибуток на цю ж суму. При цьому в пасиві балансу кредиторська заборгованість зменшена на 350 тис. грн., а в активі дебіторська заборгованість збільшена на ту ж суму. Відповідно до ліквідаційного балансу ТОВ "Шаг" коштів підприємства вистачило лише на погашення першочергових платежів. Банк "Інвест" не одержав повернутого кредиту.

6. Розгляньте наведені ситуації й визначте:

- 1. Що є джерелом інформації в такій ситуації?*
- 2. Чи мало місце порушення?*
- 3. Які методи дозволяють установити подібні порушення?*
- 4. Вимоги яких нормативних документів порушуються в цьому випадку?*
- 5. Дане порушення можна віднести до помилок або шахрайства?*
- 6. Як ці порушення вплинули на фінансову звітність підприємства?*
- 7. Як повинен діяти аудитор у подібній ситуації?*

Ситуація 1. У пасиві балансу підприємства за станом на 01.04.2010 р. залишок по статті "Розрахунки по оплаті праці" становить 6500 грн., у Головній книзі по рахунку "Розрахунки по оплаті праці" - 6709 грн., у Книзі обліку депонованої зарплати - 7101 грн., а у розрахунковій відомості за квітень - 4640 грн.

Ситуація 2. З 1 по 23 березня 2010 р. комірник Кіт М.К. перебував у відпустці. За наказом №15-к від 28.02.10 р. обов'язки комірника на час відпустки Кіт М.К. покладені на Заєць З.П. Акт передачі ТМЦ відсутній. Звіт комірника за період з 01.03 по 15.03.08 і первинні документи до нього підписані Кіт М.К.

Ситуація 3. Дані первинних документів по нарахуванню заробітної плати за березень відображені в облікових регістрах за квітень у сумі 920 тис. грн.

Ситуація 4. Виявлена у комірника Юрко М.О. недостача в сумі 2002 грн., що підлягає відшкодуванню винною матеріально відповідальною особою, списана за рахунок простроченої депонованої зарплати інших працівників підприємства.

Ситуація 5. Касир Мурзина М.А. одержала за чеком №782053 з поточного рахунку в банку 18 березня 2012 р. 2462 грн., а за прибутковим касовим ордером №194 від 18 березня оприбуткувала 2402 грн., у Касовій книзі відображена сума 2402 грн.

Ситуація 6. Допущено необґрунтовані виправлення в документах: у прибутковому касовому ордері № 193 від 17.03.12 р. сума 1700 грн. виправлена на 700 грн. (виторг від реалізації, кіоск №1); у видатковому касовому ордері № 419 від 25.08.12 р. сума 400 грн. виправлена на 499 грн. (гроші видані підзвіт експедиторові Редькину Т.Н.); у видатковому касовому ордері № 512 від 12.09.12 р. сума 1410 грн. виправлена на 1770 грн. (гроші виплачені за трудовою угодою Кольцову К.С.)

Ситуація 7. В офісі підприємства "Форум" здійснена крадіжка: викрадені 3 комп'ютери, факс. Дане встаткування значиться на балансі підприємства в рядку "Основні засоби". Винні не встановлені, вартість викрадених основних засобів віднесена на зменшення додаткового капіталу.

Ситуація 8. Аудитор виявив, що 26.03.12 р. банком "Форум", що обслуговує ПАТ "Шаг", було списано 1000 грн. з рахунку ПАТ "Шаг", при цьому інкасового доручення за цією операцією підприємство не має.

Ситуація 9. Підприємством "Белла" 24.08.12 р. проведена інвентаризація продукції на складі, відповідно до якої на складі було 1530 од. продукції. 25.08.12 р. аудитором здійснена фактична перевірка наявності готової продукції на складі, у результаті якої була встановлено її фактична кількість – 1400 шт. Ніяких документів щодо видачі продукції зі складу в бухгалтерії не зареєстровано.

Ситуація 10. Підприємством "Мир" у квітні 2012 р. були придбані основні засоби, а нарахування амортизації бухгалтерія початку здійснювати з листопада 2012 р.

7. Визначте, у яких випадках проведення аудиторської перевірки є обов'язковим і на яких умовах:

- 1) благодійний фонд "Мрія", що здійснює збір коштів на будівництво дитячих будинків;
- 2) ПрАТ "Бісквітна фабрика";
- 3) ФОП "Лотос" (річний господарський оборот становить не більше 250 неоподатковуваних податком мінімумів доходів громадян);
- 4) довірче товариство "Лана";
- 5) СП "Імпульс" (іноземні інвестиції складають 30%);
- 6) державне підприємство;
- 7) Політична партія підприємців України;
- 8) приватний університет;
- 9) виробниче об'єднання "Оріон", що фінансується за рахунок бюджету;
- 10) холдингова компанія "Форум";
- 11) оптова фармацевтична фірма;
- 12) ТОВ "Аптека Х";
- 13) ПАТ "Мерсі";
- 14) АКБ "Фактор";
- 15) ВО "Вега", що здає в оренду цілісний майновий комплекс;
- 16) при порушенні питання про визнання банкрутом ПАТ "Дельта";
- 17) спільне підприємство "Стар" - емітент цінних паперів.

8. Поясніть, до якого виду аудиторської діяльності відносять такі види робіт:

- 1) аналіз фінансового стану підприємства;
- 2) складання бізнес-плану;
- 3) консультації з питань оподаткування;
- 4) консультації з питань бухгалтерського обліку та його автоматизації;
- 5) операційна перевірка.

9. Проаналізувати ситуацію, визначити джерела одержання аудиторських доказів і необхідну нормативну базу.

Ситуація 1. У ході аудиту 15 лютого проведено інвентаризацію Головної каси торговельного підприємства. Старший касир подав комісії готівку – 2500 грн. За даними касового звіту залишок на початок дня становить 320 грн, прибутковий касовий ордер № 151 від 15 лютого на суму виручки каси № 1 – 6000 грн, прибутковий касовий ордер № 152 від 15 лютого на суму виручки каси № 2 – 5400 грн, видатковий касовий ордер № 137 від 15 лютого на виручку, здану до банку – 8960 грн.

У пояснювальній записці старший касир показав, що з каси видано зарплату: продавцю Таран Т.І. – 50 грн, робітниці Мальцевій В.Ф. – 10 грн, операціоністу Савіній О. С. – 10 грн. Із пояснення касира вказані суми будуть внесені до каси у день виплати заробітної плати.

Ситуація 2. Аудитор встановив, що у підприємства-клієнта на рахунку 10 “Основні засоби” обліковується автомобіль ВАЗ-21115, який введено в експлуатацію 30 грудня попереднього року, балансовою вартістю 15200 грн, сума зносу, нарахованого у звітному році, дорівнює 570 грн. Автомобіль був викрадений у березні звітного року, і цей факт має підтвердження в акті ДАІ.

Ситуація 3. За видатковим касовим ордером № 25 від 14 березня звітного року з каси підприємства видано у підзвіт секретарю Калініній С.Я. 200 грн. Авансовий звіт не подано, гроші до каси не повернуто. За поясненням бухгалтера зазначену суму “перекинуто” на менеджера Пузак М.І.

Ситуація 4. За рахунок коштів підприємства було оплачено подорож керівника в Іспанію у сумі 9800 грн, списано на витрати як витрати на відрядження та включено до складу витрат. При цьому немає наказу про направлення працівника у відрядження, його цілі та строки, звіту про відрядження. Додані до звіту документи на витрачені кошти мають штамп туристичної організації.

Ситуація 5. До підписання аудиторського звіту аудитором стало відомо, що в результаті урагану було завдано значної шкоди одному з філіалів клієнта. Подія відбулася після дати фінансової звітності. Збиток не буде відшкодовано страховою компанією.

Ситуація 6. При здійсненні вибіркової інвентаризації основних засобів аудитором виявлено нестачу об'єкта основних засобів первісною вартістю 16000 грн, сума зносу становить 6000 грн. У грудні звітного року цей об'єкт основних засобів було продано. Згідно з договором продажна вартість становить 31200 грн. Договір і акт приймання-передачі подані аудитору при проведенні інвентаризації. Розрахунки з покупцем не проведено. Цю господарську операцію на рахунках бухгалтерського обліку станом на 31 грудня не відображено.

Ситуація 1. З ініціативи аудиторської фірми після попереднього обміну кореспонденцією укладений договір про проведення аудиту фінансової звітності ПАТ "Імпульс". Це промислове підприємство, що випускає медичну техніку й виробляє мед. призначення. Аудиторська перевірка проводиться вперше. Опишіть дії аудитора по організації й проведенню перевірки (етапи перевірки, методи), оформленню результатів.

Ситуація 2. Складіть алгоритм проведення аудиту фінансової звітності:

- а) формальна перевірка
- б) аналітична перевірка

Вкажіть, що виступає об'єктами перевірки.

Які документи можуть бути джерелами аудиторських доказів?

Якими нормативними документами керується аудитор у ході перевірки фінансової звітності?

Які методи використовує аудитор при перевірці фінансової звітності?

Які робочі й підсумкові документи оформляє аудитор?

У яких випадках аудитор складає негативний аудиторський висновок?

Чи може аудитор відмовитися від складання висновку? У якому випадку?

Література

1. *Аудит* [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, В.М. Чернуха та ін. / За ред. А.С. Немченко. – Х.:– 80 Min / 700 MB. – Х. : Нац. фармац. ун-т, 2012. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см . – Систем. вимоги : Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з контейнера.
2. *Аудит в схемах і таблицях*: Конспект лекцій для студентів спеціальностей «Економіка підприємства», «Маркетинг», «Адміністративний менеджмент» / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, В. М. Чернуха. – Х., 2015. – 100 с.
3. *Закон України "Про аудиторську діяльність"* від 14.09.2006 № 140-V
4. *Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"* від 16.07.99 р. №996-XIV із змінами та доповненнями
5. *Кононенко О., Маханько О. Анализ финансовой отчетности.*-4-е изд., перераб. и доп.-Х.: Фактор, 2008.- 200 с.
6. *Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики*: Вид. 2006 року: [Міжнар. федерація бухгалтерів]: Пер. з англ. / Редкол.: Н.І. Гаєвська та ін. – К.: Аудиторська палата України, 2006. – 1144 с.
7. *Організація та економіка фармації. Ч. 2. Системи обліку в фармації* /А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, О. П. Гудзенко та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 416 с. (Національний підручник).

Корисні посилання

Аудит в Україні	www.auditinukaine.com
Бібліотека бухгалтерського обліку	pro-u4ot.info
Все про бухгалтерський облік	www.vobu.com.ua
Вища рада юстиції України	www.vru.gov.ua
Законопроекти України	www.zakon.gov.ua
Спілка аудиторів України	www.spilka-audit.org.ua
Головне державне об'єднання правової інформації Мін'юсту України	www.gdo.kiev.ua

Електронні ЗМІ

Газета "Галицкие Контракты"	www.gc.kiev.ua
Всеукраїнський тижневик «Баланс»	www.balance.dp.ua
Газета "Бизнес"	www.business.kiev.ua
Журнал "Бухгалтер"	www.buhgalter.kharkov.com
Газета «Бухгалтерія»	www.buhgalteria.com.ua
Журнал "Коммерсант"	www.kommersant.ru
Журнал "Компаньон"	www.companion.com.ua
Журнал "Корреспондент"	www.korrespondent.net
ЛігаБізнесінформ	www.liga.net
Газета «Урядовий кур'єр»	www.ukcc.com.ua
Газета «Юридична практика»	www.practix.com